

The background is a deep red color with a collage of gold coins and a dove. A dove is in the upper right, holding a small gold coin in its beak. Below it, a large gold coin features a classical building facade. To the right, another large gold coin shows a standing female figure. The text is overlaid on this collage.

Irena Moro
Bogdan Kandus

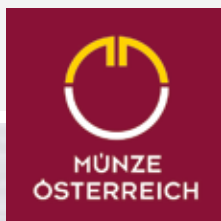
ZLATO, NALOŽBA ŽIVLJENJA

STROKOVNA MONOGRAFIJA

Ljubljana, 2010

2010

DUNAJSKI FILHARMONIKI DER WIENER PHILHARMONIKER

ANLEGEN. SAMMELN. SCHENKEN. Die schöne Seite der Anlage ist die Anmut der europäischen Anlagemünzen aus Gold und Silber. Wie das Orchester sind die österreichischen Münzen gleichen Namens weltweit ein Begriff. Edelmetall in einer klingenden Form. Dafür stehen wir mit unserem Namen.

www.austrian-mint.at

Irena Moro
Bogdan Kandus

**ZLATO,
NALOŽBA ŽIVLJENJA**

Ljubljana, 2010

Zahvala kovnici

Zahvala avkcijski hiši

Posebna zahvala

DELO

DELO časopisno in založniško podjetje, d. d.

Brez predhodnega dovoljenja družbe Moro & Kunst je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, dajanje v najem, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnemkoli obsegu ali postopku, vključno s fotokopiranjem, tiskanjem, javnim interaktivnim dostopom ali shranitvijo v elektronski obliki. Informacije o knjigi so dostopne tudi na www.moro.si.

Zlato, naložba življenja

»Zlato ostaja pomemben element globalnih monetarnih rezerv,« je zapisano v izjavi Washingtonskega sporazuma (Central Bank Gold Agreement) iz 26. septembra 1999, ki je mejnik v uravnavanju cene zlata na prostem trgu. Od takrat se namreč cena na svetovnih borzah nenehno povišuje. Sporazum določa vsakoletno kvoto prodaje zlata med evropskimi bankami in IMF. Članice EU so istega leta prevzele evro, ki je postal druga največja valuta v svetu. Že takrat pa so se ZDA pripravljale na prihajajoče svetovne finančne spremembe, saj so nacionalne centralne banke EU, podpisnice sporazuma, z določitvijo obvezne prodaje monetarnega zlata postale urejevalke trga zlata. IMF lani tretjega petletnega sporazuma o ponovni prodaji zlata ni podpisala, kar je zanimiva odločitev za prihodnost.

Mejnik trgovanja z zlatom v Sloveniji je leto 2004, ko smo postali del EU in so zlati kovanci ter palice postali predmet prostega trgovanja in oproščeni plačila DDV. Takrat je Republika Slovenija izdala enega najlepših in med zbiratelji najbolj iskanih zlatih kovancev, 250. obletnico rojstva Jurija Vege. Vsi zlati kovanci Republike Slovenije so na podlagi seznama zlatih kovancev, ki ga vsako leto konec novembra izda Komisija za plemenite kovine EU, naložbeni. Z nizko naklado pa pridobivajo še dodatno, zbirateljsko vrednost. Redko kdo ve, da imajo tudi zlate palice nekaterih kovnic zbirateljsko vrednost, denimo zlate palice družine Rothschild.

Leta 2007 smo se priključili evrskemu sistemu in predali 3,2 tone zlata Evropski centralni banki. Pred priključitvijo je Slovenija imela 7,6 tone zlata. Danes smo na 80. mestu po obsegu zlatih državnih rezerv.

Mednarodno združenje London Bullion Market Association prek londonske borze plemenitih kovin nadzoruje mednarodni trg zlata. Hkrati določa stroga merila za čistino in oznako zlatih palic. Kovnice, ki takšen standard izpolnjujejo, kujejo zlate palice na podlagi standarda Good Delivery. S tem palice dosežejo mednarodno likvidnost v poslovnih bankah in pri trgovcih s plemenitimi kovinami. Druga pomembna organizacija, ki spremlja in ureja gibanje zlata od rudnikov do trgovcev in bank, je World Gold Council iz Londona. Ta je leta 2009 družbo Moro, po nekajletnih strogih preverjanjih poslovanja, prvo in edino v Sloveniji priznal za kredibilnega trgovca z zlatom.

Ko govorimo o zlatu kot valuti, je pomembno omeniti zgodovinska dejstva zlatega standarda. Gre za finančni sistem, vpeljan za stabilizacijo globalne ekonomije. To pomeni, da država ne sme izdati več denarja, kot ima zlatih rezerv. Standard je Velika Britanija sprejela leta 1821, Evropa pa leta 1873, in je trajal do konca prve svetovne vojne. ZDA so bile edine, kjer se je standard obdržal od leta 1837 do 1933, ko je predsednik Franklin D. Roosevelt prepovedal posest zlatih kovancev, palic in certifikatov. Posledično so lastniki zlato prodali državi za 20,67 ameriškega dolarja za trojsko unčo. Naslednje leto je ceno določila država, in sicer 35 ameriških dolarjev za trojsko unčo. Tako so povečali vrednost državnih rezerv.

Na koncu druge svetovne vojne je bilo v lasti ZDA 65 odstotkov vseh svetovnih rezerv zlata. V Breeton Woodsu sta julija leta 1944 ZDA in Velika Britanija ustanovili zlati standard. Avtor dogovora je bil britanski ekonomist J. Maynad Keynes. Centralne banke po svetu so zato zlate rezerve v bilancah preračunavale na fiksno ceno 35 dolarjev za trojsko unčo. Zaradi čedalje večje količine izdanega denarja in nerealne cene zlata so bile ZDA prisiljene odpraviti zlati standard. To je 15. avgusta 1971 naredil takratni predsednik Richard Nixon. Prvič v zgodovini se je vez med glavnimi svetovnimi valutami in zlatom prekinila.

Zrastjo vrednosti zlata na svetovnih borzah se pojavljajo vedno novi zagovorniki zlatega standarda. Zbrani so v krogu inštituta Ludwig von Mises iz Alabame v ZDA. Po vsej verjetnosti vrnitve finančnega sistema na zlati standard ne bo, ni pa izključeno, da ga v prihodnje ne bodo uvedle nekatere države, denimo Indija.

Zgodovinsko gledano finančni trgi delujejo v ciklusih. Časi so izredno nepredvidljivi, zato moramo premoženje primerno razpršiti. Zlato med široko paleto možnosti velja za varno naložbo, ki ohranja vrednost premoženja. V svetovnem merilu je simbol za bogastvo, moč in svobodo.

Zlatih kovancev, ki jih je Evropska komisija za plemenite kovine v EU določila za naložbene, je nešteto. Izbrali smo najbolj likvidne, s katerimi se v svetu največ trguje in so primerni za dolgoročno varčevanje. Želimo, da bi priročnik uporabljali poznavalci naložb v zlato in druge plemenite kovine ter tudi tisti, ki se za takšno naložbo šele odločate.

Posebej se želim zahvaliti gospodu Bogdanu Kandusu, soavtorju priročnika, za izjemen izbor kovancev, kovanih po letu 1800, s katerimi se trguje v EU.

Irena Moro,
direktorica družbe Moro & Kunst

PLEMENITE KOVINE KOT NALOŽBA

Zlato (Au) in srebro (Ag) sta znani in cenjeni plemeniti kovini že iz časa starega veka. S paladijem (Pd) in platino (Pt), plemenitima kovinama moderne dobe, postajata del dolgoročnega varčevanja.

Varčevanje z naložbo v plemenite kovine pomeni predvsem varnost. Kovine namreč kljub krizam in vojnám ohranjajo vrednost ter so dobra naložba za starost.

Naložbenikom v Sloveniji s strokovno publikacijo predstavljamo možnost varčevanja na podlagi nakupa zlata v obliki mednarodno likvidnih kovancev in palic.

Vsebina:

- zlati naložbeni kovanci *bullion* (str. 5),
- zlati naložbeni kovanci, kovani po letu 1800 (str. 16),
- zlati kovanci – pokovi (str. 27),
- zlate naložbene palice in določanje cene zlata (str. 32),
- zlatniki numizmatične vrednosti (str. 34),
- priložnostni kovanci Republike Slovenije (str. 40),
- zlate medalje (str. 47).

ZLATI NALOŽBENI KOVANCI BULLION

V mednarodnem trgovanju se za naložbene zlate kovance uporablja angleški naziv Gold Bullion Coins. Beseda **bullion** pomeni čisto zlato v obliki kovancev ali palic, s katerim se trguje na svetovni borzi po trenutni vrednosti kovine.

Evropska komisija za plemenite kovine EU vsako leto na podlagi podatkov, ki jih prejme od ministrstev za finance držav sveta, objavi Seznam zlatih kovancev, ki so naložbeni in s tem oproščeni plačila davka na dodano vrednost (DDV). Skladno s Seznamom kovancev, ki ustrezajo merilom iz točke 2. člena 344 (1) Direktive Sveta 2006/112/ES, objavljenem v Uradnem listu EU, C289/12, dne 28. 11. 2009 (Posebna ureditev za investicijsko zlato, veljavna za leto 2010), se med naložbeno zlato uvrščajo kovanci:

- ki so ali so bili zakonito plačilno sredstvo v državi izdajateljici,
- ki imajo čistino zlata 900/1000 ali več,
- ki so bili kovani po letu 1800 in se praviloma ne prodajajo v zbirateljske namene. Če vrednost zlata v kovancu preseže 80 odstotkov vrednosti zlata na borzi, mora kupec plačati 20-odstotni DDV.

Zlate naložbene kovance izdajajo posamezne države. Njihove centralne banke imajo večinoma v lasti skrbno nadzorovane kovnice. Količina izdanih kovancev je odvisna od ponudbe in povpraševanja na svetovnih trgih.

Naložbene zlate kovance kujejo na podlagi trojske unče, anglosaške enote za maso 31,103476866 g.

Zlato (Au) čistine 999,9/1000 ali 24 karatov je razmeroma mehko, občutljivo za prasko in udarce. V Evropi je to standardna čistina za zlate palice in naložbene kovance *bullion* Dunajski filharmoniki. Zlato je lahko tudi v spojini s srebrom (Ag) in (ali) bakrom (Cu), kar kovancem poveča trdnost in zmanjša čistino. Zlatniki, kot so Ameriški orel, Britanija Velike Britanije in Južnoafriški Krugerand, imajo nižjo čistino kot drugi kovanci, to je 916,7/1000 delov zlata. Slovenski priložnostni zlatniki, ki jih izdaja Republika Slovenija, so kovani v čistini zlata 900/1000, kar pri 7-gramskem zlatniku pomeni 6,3 grama čistega zlata.

Glavne oznake zlatih kovancev, kovanih na podlagi trojske unče:

- država izdajateljica,
- letnica kovanja,
- čistina zlata, izražena v tisočinkah,
- masa,
- nominalna vrednost.

Vsi predstavljeni kovanci so naložbeni. Nekateri kovanci, kovani po letu 1800, so zaradi različnih zgodovinskih okoliščin pridobili tudi zbirateljsko vrednost in imajo na trgu poleg vrednosti zlata dodatno, numizmatično vrednost. Te prodajajo tudi avkcijske hiše, kot so H. D. Rauch z Dunaja, F. R. Künker iz Osnabrücka in H. Lanz iz Münchna. Ceno na dražbah določa najboljši ponudnik.

Nekateri zlati kovanci so kovani v posebni tehniki polirane plošče (angleško *proof*, nemško *polierte Platte*, oznaka PP). Polirana plošča ne pomeni ohranjenosti kovanca. Gre za tehniko kovanja s posebej pripravljenimi kovnimi orodji in ploščicami. Posebnost tehnike je različna obdelava reliefa, kjer so nekatere površine polirane, druge matirane. S tem dosežejo poseben vizualni učinek. Tako kovani so kovanci Avstralski kenguru, Zlati lunin koledar, med najlepše pa sodijo kovanci Kitajski panda.

Ob 15. obletnici izdajanja zlatih kovancev Dunajski filharmoniki je dunajska kovnica leta 2004 izdala 15 zlatnikov mase 1000 trojskih unč oziroma 31,1035 kg. Lastnica kovanca je tudi avstrijska centralna banka, ki ga je Sloveniji leta 2009 s posredovanjem družbe Moro posodila za javno predstavitev na mednarodnem sejmu zbirateljstva Collecta v Ljubljani. Kovanec ima nominalo 100.000 evrov, dejanska vrednost *bullion* je 1.000.000 evrov (London Fixing, začetek novembra 2010).

1.1 Zlati Dunajski filharmoniki - Der Wiener Philharmoniker

Avstrijska državna kovnica Münze Österreich z Dunaja, ki ima več kot 800-letno tradicijo, je leta 1989 začela kovati naložbene zlatnike Dunajski filharmoniki čistine 999,9/1000 Au. Na kovancu je oblikovalec Thomas Pessendorfer upodobil orgle iz zlate dvorane Dunajskega glasbenega društva na sprednji strani in motiv glasbenih inštrumentov na hrbtni strani. Oznake na kovancu so: država izdajateljica, masa zlata v trojskih unčah, čistina 999,9/1000 Au, leto kovanja in nominala. Med letoma 1989 in 2001 je bil kovanec nominiran v avstrijskih šilingih, od leta 2002 do danes v evrih. To je edini naložbeni kovanec z evrsko nominalo, ki se kuje na podlagi ponudbe in povpraševanja na svetovnem trgu.

Leta 2009, ob 20-letnici izdajanja kovancev dunajske kovnice, so nakovali 6.027 zlatnikov Dunajski filharmoniki mase 20 trojskih unč (622,2068 g) iz čistega zlata. Nekaj lastnikov teh prestižnih kovancev je tudi v Sloveniji.

Masa kovanca: 31,1035 g
Masa zlata: 31,1035 g
(1 trojska unča)
Premjer: 37 mm
Nominala: 100 evrov/
2000 avstrijskih šilingov

Masa kovanca: 15,5517 g
Masa zlata: 15,5517 g
(1/2 trojske unče)
Premjer: 28 mm
Nominala: 50 evrov/
1000 avstrijskih šilingov

Masa kovanca: 7,7759 g
Masa zlata: 7,7759 g
(1/4 trojske unče)
Premjer: 22 mm
Nominala: 25 evrov/
500 avstrijskih šilingov

Masa kovanca: 3,1103 g
Masa zlata: 3,1103 g
(1/10 trojske unče)
Premjer: 16 mm
Nominala: 10 evrov/
200 avstrijskih šilingov

1.2 Zlata Britanija Velike Britanije - UK Britannia Gold Coin

Britanska kraljevska kovnica The Royal British Mint, ustanovljena v 7. stoletju, je ena najstarejših svetovnih kovnic. V Llantrisantu, Južni Wales, že od leta 1968 kujejo denar za več kot 60 držav. Zlati kovanci imajo vsebnost zlata izraženo v trojskih unčah, v zlitini 916,67/1000 Au in 83,33/1000 Ag. Nominala je britanski funt. Kujejo jih od leta 1987. Boginjo britanskega imperija Britanijo na kovancu vsako leto upodobijo drugače. Na sprednji strani kovanca je podoba kraljice Elizabete II.

Masa kovanca: 34,05 g
Masa zlata: 31,1035 g
(1 trojska unča)
Premier: 32,69 mm
Nominala: 100 britanskih funtov

Masa kovanca: 17,025 g
Masa zlata: 15,5517 g
(1/2 trojske unče)
Premier: 27 mm
Nominala: 50 britanskih funtov

Masa kovanca: 8,513 g
Masa zlata: 7,7759 g
(1/4 trojske unče)
Premier: 22 mm
Nominala: 25 britanskih funtov

Masa kovanca: 3,412 g
Masa zlata: 3,1103 g
(1/10 trojske unče)
Premier: 16,5 mm
Nominala: 10 britanskih funtov

1.3 Zlati Ameriški orel ZDA - American Eagle Gold Coin

Kovanec kuje ameriška državna kovnica The United States Mint od leta 1986. Zlatnik vsebuje 916,7/1000 Au, 30/1000 Ag in 53,3/1000 Cu. Na sprednji strani kovanca je upodobljena boginja svobode Liberty, na hrbtni pa orel, simbol nacionalne svobode. Nominala je izražena v ameriških dolarjih. Ameriški orel kujejo na podlagi ponudbe in povpraševanja. Na vsakem kovancu je poleg države izdajateljice in mase zlata izpisano »In God We Trust«.

Masa kovanca: 33,9300 g
Masa zlata: 31,1035 g
(1 trojska unča)
Premier: 32,7 mm
Nominala: 50 ameriških dolarjev

Masa kovanca: 16,9650 g
Masa zlata: 15,5517 g
(1/2 trojske unče)
Premier: 27 mm
Nominala: 25 ameriških dolarjev

Masa kovanca: 8,4830 g
Masa zlata: 7,7759 g
(1/4 trojske unče)
Premier: 22 mm
Nominala: 10 ameriških dolarjev

Masa kovanca: 3,3930 g
Masa zlata: 3,1103 g
(1/10 trojske unče)
Premier: 16,5 mm
Nominala: 5 ameriških dolarjev

1.4 Zlati Ameriški bizon - American Buffalo Gold Coin

Združene države Amerike so leta 2006 izdale zlatnik, imenovan Ameriški Buffalo. Njegova posebnost je v tem, da je prvi zlati naložbeni kovanec *bullion* v zgodovini ZDA, izdelan iz čistega zlata 999,9/1000, v kovnici The United States Mint. Na sprednji strani kovanca je upodobljen profil Indijanca, na hrbtni pa ameriški bizon in napis »In God We Trust«. Podoba kovanca je povzeta po tečajnem kovancu za 5 centov, izdelanem iz bakra in niklja, imenovanemu Indian Head ali Buffalo Nickel, ki so ga ZDA izdajale od leta 1913 do 1938. Avtor kovanca je kipar James Earle Fraser, učenec slavnega kiparja Augustusa Saint-Gaudensa, ki je avtor idejne zasnove popularnega zlatega kovanca Double Eagle.

Masa kovanca: 31,132 g

Masa zlata: 31,1035 g
(1 trojska unča)

Premier: 32,7 mm

Nominala: 50 ameriških dolarjev

Nominalno vrednost zlatega kovanca izbere država izdajateljica v soglasju z ECB za kovance, izdane v EU.

Dejanska vrednost naložbenega kovanca se določa na podlagi vrednosti plemenite kovine (bullion) na svetovni borzi.

1.5 Zlati Kanadski javorjev list - Canadian Maple Leaf Gold Coin

Zlatnik je v Kanadi znan kot simbol svobode, neodvisnosti in stabilnosti. Na sprednji strani je upodobljena kraljica Elizabeta II., na hrbtni pa kanadski državni simbol javorjev list. Kovance mase trojske unče kujejo v kovnici Royal Canadian Mint od leta 1979. Od leta 1982 imajo vsi kovanci najvišjo čistino zlata 999,9/1000. Zlatnik mase trojske unče je poleg Dunajskih filharmonikov najbolj prodajan naložbeni zlatnik na svetu.

Leta 2007 je kovnica predstavila naložbeni kovanec Kanadski javorjev list mase trojske unče z najvišjo čistino zlata med kovanci *bullion* 999,99/1000. Nominala 200 kanadskih dolarjev je najvišja med vsemi izdanimi unčnimi kovanci. Izdelali so tudi pet najtežjih zlatih kovancev na svetu mase 100 kg s čistino zlata 999,99/1000 in nominalo 1 milijon kanadskih dolarjev. Vpisani so v Guinnessovo knjigo rekordov.

Masa kovanca: 31,15 g
Masa zlata: 31,10 g
(1 trojska unča)
Premier: 30 mm
Nominala: 50 kanadskih dolarjev

Masa kovanca: 15,584 g
Masa zlata: 15,55 g
(1/2 trojska unča)
Premier: 25 mm
Nominala: 20 kanadskih dolarjev

Masa kovanca: 7,797 g
Masa zlata: 7,776 g
(1/4 trojska unča)
Premier: 20 mm
Nominala: 10 kanadskih dolarjev

Masa kovanca: 3,131 g
Masa zlata: 3,110 g
(1/10 trojske unče)
Premier: 16 mm
Nominala: 5 kanadskih dolarjev

Masa kovanca: 1,581 g
Masa zlata: 1,555 g
(1/20 trojske unče)
Premier: 14,1 mm
Nominala: 1 kanadski dolar

1.6 Zlati Avstralski kenguru - Australian Kangaroo Gold Coin

Avstralska državna kovnica The Perth Mint je prve zlate naložbene kovance Avstralski Nugget kovala od leta 1986 do 1988. Kovanci so čistine 999,9/1000 Au. Nominala je izražena v avstralskih dolarjih. Na sprednji strani kovanca je podoba angleške kraljice Elizabete II. Na kovanjih je na hrbtni strani upodobljen kenguru, katerega motiv se od leta 1989 spreminja. Leta 1991 je kovnica The Perth Mint začela kovati kovance večjih mas: 62,2324 g (2 unči)*, 311,162 g (10 unč)* in 1000 g.

** Kovancev ne kujejo vsako leto.*

Masa kovanca: 31,162 g
Masa zlata: 31,1035 g
(1 trojska unča)
Premier: 32,1 mm
Nominala: 100 avstralskih dolarjev

Masa kovanca: 15,5517 g
Masa zlata: 15,5017 g
(1/2 trojske unče)
Premier: 25,1 mm
Nominala: 50 avstralskih dolarjev

Masa kovanca: 7,7759 g
Masa zlata: 7,7508 g
(1/4 trojske unče)
Premier: 20,1 mm
Nominala: 25 avstralskih dolarjev

Masa kovanca: 3,133 g
Masa zlata: 3,1103 g
(1/10 trojske unče)
Premier: 16,1 mm
Nominala: 15 avstralskih dolarjev

Masa kovanca: 1,5710 g
Masa zlata: 1,5552 g
(1/20 trojske unče)
Premier: 14,1 mm
Nominala: 5 avstralskih dolarjev

1.7 Zlati lunin koledar I. in II. serija - Australian Lunar Gold Coin

Kovnica v avstralskem Perthu kuje kovance, ki imajo vsako leto upodobljeno aktualno znamenje kitajskega horoskopa. Na sprednji strani kovanca je portret kraljice Elizabete II. Kovance kujejo od leta 1996. Čistina kovancev je 999,9/1000 Au. Nominala je izražena v avstralskih dolarjih. Leto 2010 je leto tigre – sledijo znamenja: zajec, zmaj, kača, konj, koza, opica, petelin, pes, prašič, podgana, bivol. Poleg vrednosti *bullion* imajo nekateri kovanci že zbirateljsko vrednost, saj jih kujejo v omejeni nakladi. Na voljo so tudi zlatniki večjih mas: 62,324 g (2 unči), 311,62 g (10 unč), 1000 g, 10.000 g. Kovanci so izredno priljubljeni tudi v Sloveniji.

Masa kovanca: 31,162 g
Masa zlata: 31,1035 g
(1 trojska unča)
Premier: 38,8 mm
Nominala: 100 avstralskih dolarjev

Masa kovanca: 15,5940 g
Masa zlata: 15,55 g
(1/2 trojske unče)
Premier: 25,1 mm
Nominala: 50 avstralskih dolarjev

Masa kovanca: 7,8070 g
Masa zlata: 7,78 g
(1/4 trojske unče)
Premier: 20,1 mm
Nominala: 25 avstralskih dolarjev

Masa kovanca: 3,1330 g
Masa zlata: 3,11 g
(1/10 trojske unče)
Premier: 16,1 mm
Nominala: 15 avstralskih dolarjev

Masa kovanca: 1,5710 g
Masa zlata: 1,55 g
(1/20 trojske unče)
Premier: 14,1 mm
Nominala: 5 avstralskih dolarjev

1.8 Zlati Kitajski panda - Chinese Panda Gold Coin

Kovance izdaja kitajska banka People's Bank of China od leta 1982. Leta 1987 je ustanovila družbo China Gold Coin Incorporation, prek katere država še danes izdaja vse kovance. Na sprednji strani kovanca čistine 999/1000 Au je upodobljen Nebeški tempelj in letnica kovanja. Nominala in podoba pande sta na hrbtni strani kovanca. Kujeta jih dve kitajski kovnici. Površine so polirane in matirane. Vsako leto se podoba pande menja, zato je kovanec med zbiratelji izredno priljubljen. Kitajska vsako leto izda tudi zlate pande v nakladi 1000 kovancev mase petih trojskih unč z nominalo 2000 kitajskih juanov in mase 1000 g z nominalo 10.000 kitajskih juanov, zanimive za naložbenike in zbiratelje.

Masa kovanca: 31,134 g
Masa zlata: 31,1035 g
(1 trojska unča)
Premier: 32 mm
Nominala: 500 kitajskih juanov

Masa kovanca: 15,57 g
Masa zlata: 15,517 g
(1/2 trojske unče)
Premier: 27 mm
Nominala: 200 kitajskih juanov

Masa kovanca: 7,7783 g
Masa zlata: 7,7759 g
(1/4 trojske unče)
Premier: 22 mm
Nominala: 100 kitajskih juanov

Masa kovanca: 3,113 g
Masa zlata: 3,1103 g
(1/10 trojske unče)
Premier: 18 mm
Nominala: 50 kitajskih juanov

Masa kovanca: 1,5556 g
Masa zlata: 1,5552 g
(1/20 trojske unče)*
Premier: 14 mm
Nominala: 20 kitajskih juanov

** Izdajajo jih od leta 1983.*

1.9 Zlati Južnoafriški krugerand - South Africa Krugerrand Gold Coin

Kovanec kuje kovnica South African Mint. V obtoku je od leta 1967. Čistina kovanca je 916,67/1000 Au v spojini z 83,33/1000 Cu. Na sprednji strani kovanca je upodobljen Paul Kruger, predsednik Republike Južne Afrike med letoma 1883 in 1902. Na hrbtni strani kovanca je podoba afriške divje koze. Zlatnik je izjema med kovanci *bullion*, saj nima izpisane nominalne vrednosti. Zgodovinsko gledano je prvi naložbeni kovanec moderne dobe ter eden najbolj prodajanih in znanih zlatih naložbenih kovancev, zlasti v Nemčiji.

Masa kovanca: 33,930 g
Masa zlata: 31,1035 g
(1 trojska unča)
Premjer: 32,61–32,77 mm

Masa kovanca: 16,966 g
Masa zlata: 15,5517 g
(1/2 trojske unče)*
Premjer: 26,93–27,07 mm

Masa kovanca: 8,483 g
Masa zlata: 7,7759 g
(1/4 trojske unče)*
Premjer: 21,94–22,06 mm

Masa kovanca: 3,393 g
Masa zlata: 3,1103 g
(1/10 trojske unče)*
Premjer: 16,45–16,55 mm

* Kovani po letu 1980.

ZLATI NALOŽBENI KOVanci, KOVANI PO LETU 1800

Kovanci so bili kovani v visokih nakladah in v obtoku dolgo časa. Bili so redno plačilno sredstvo. Njihova vrednost se obračunava po trenutni borzni ceni zlata. Seznam kovancev, ki ustrezajo merilom iz točke 2. člena 344 (1) Direktive Sveta 2006 112/ES, objavljenem v Uradnem listu EU, C289/12, dne 28. 11. 2009 (Posebna ureditev za investicijsko zlato, veljavna za leto 2010), in so oproščeni plačila DDV, se dopolnjuje vsako leto in vsebuje zlatnike vseh držav sveta.

Predstavljamo zlate kovance, ki so jih kovalе nekatere države in se pogosto pojavljajo na slovenskem trgu ter skladno z Direktivo EU še zdaj veljajo za naložbeno zlato. Rast cene zlata na svetovnih borzah je povzročila, da se z njimi v Evropi vse več trguje.

2.1 Zlati naložbeni kovanci Latinske denarne unije

Francija in Belgija sta leta 1832 ustanovili denarno zvezo, da bi olajšali medsebojno trgovanje. Zveza je temeljila na vrednosti zlatega franka. V nekaj letih so se Uniji pridružile še Švica, Italija in leta 1868 Grčija. Med letoma 1870 in 1892 je zlatnike v vrednosti 4 goldinarjev (10 frankov) in 8 goldinarjev (20 frankov) kovala tudi Avstro-Ogrska, vendar so kovanci za 4 goldinarje redkejši. Po prvi svetovni vojni sta po isti novčni meri kovali zlatnike tudi Kraljevina SHS in Albanija.

Število kovanih zlatnikov je bilo določeno za vsako leto kovanja z zakonom. Zlatniki, izdani pred letom 1852, imajo numizmatično vrednost. Veliko kovancev je pretopljeno v zlato kot surovino.

Enotni podatki za zlatnike so: masa kovanca 6,451 g, masa zlata 5,805 g, čistina 900/1000 Au, premer 21 mm.

** Francoščina je romanski jezik, ki izhaja iz latinščine, zato tudi ime Latinska denarna unija. Unija je bila ukinjena leta 1927.*

Francija

Napoleon III.

Vladavina: 1852–1870

Nominala: 20 francoskih frankov

Kovani*: 1853–1860, 1861–1870

Angel (genij s krili stoje piše ustavo)

Nominala: 20 francoskih frankov

Kovani*: 1871, 1874–1879, 1886–1898

Marianne

Nominala: 20 francoskih frankov

Kovani*: 1899–1914

** Različna obdobja izražajo različne podobe kovancev.*

Belgija

Leopold I.

Vladavina: 1831–1865

Nominala: 20 belgijskih frankov

Kovani: 1865

Leopold II.

Vladavina: 1865–1909

Nominala: 20 belgijskih frankov

Kovani: 1867–1871, 1874–1878, 1882

Albert I. (francoska in flamska legenda)

Vladavina: 1909–1934

Nominala: 20 belgijskih frankov

Kovani: 1914

Švica

Helvetia

Nominala: 20 švicarskih frankov

Kovani: 1883–1896

Vreneli

Nominala: 20 švicarskih frankov

Kovani: 1897–1935, 1947–1949

Italija

Vittorio Emanuele II.

Vladavina: 1849–1878

Nominala: 20 italijanskih lir

Kovani: 1861–1878

Umberto I.

Vladavina: 1878–1900

Nominala: 20 italijanskih lir

Kovani: 1879–1886,
1888–1891, 1893, 1897

Vittorio Emanuele III.*

Vladavina: 1900–1946

Nominala: 20 italijanskih lir

Kovani: 1902–1908

** Obstaja veliko ponaredkov kovanca.*

Družba Moro je neposredno povezana s svetovno borzo, ki je v času trgovanja odprta, zato ima naložbenik možnost vsak trenutek preveriti nakupno in prodajno ceno zlatih palic in kovancev na spletni strani **www.moro.si**.

2.2 Zlati naložbeni kovanci Velike Britanije

Kovanci (Sovereign) za 1 funt so bili kovani po letu 1871. Zlatniki, kovani pred letom 1871, imajo numizmatično vrednost. Predstavljamo kovance, kovane v času vladavine kraljice Viktorije, kraljev Edvarda VII. in Georgea V. ter kraljice Elizabete II. Podatki za zlatnike so: masa kovanca 7,988 g, masa zlata 7,323 g, čistina 916,67/1000 Au, premer 22 mm.

Victoria

(mladostni portret)

Vladavina: 1837–1901

Nominala: 1 britanski funt

Kovani: 1838–1839,
1841–1866, 1868–1874,
1878–1880, 1884–1885

Victoria

(jubilejni portret s krono)

Vladavina: 1837–1901

Nominala: 1 britanski funt

Kovani: 1887–1892

Victoria

(portret z diademom)

Vladavina: 1837–1901

Nominala: 1 britanski funt

Kovani: 1893–1901

Edward VII.

Vladavina: 1901–1910

Nominala: 1 britanski funt

Kovani: 1902–1910

George V.

Vladavina: 1910–1936

Nominala: 1 britanski funt

Kovani: 1911–1932

Elizabeth II.

Vladavina: 1952

Nominala: 1 britanski funt

Kovani: od leta 1957

2.3 Zlati naložbeni kovanci Kraljevine Nizozemske

V Sloveniji so precej pogosti nizozemski zlatniki, ki so bili izdani v letih 1875–1933. To so kovanci z nominalo 10 guldnov. Enotni podatki za zlatnike so: masa kovanca 6,72 g, masa zlata 6,05 g, čistina 900/1000 Au, premer 21,1 mm.

William III.

Vladavina: 1849–1890

Nominala: 10 nizozemskih guldnov

Kovani: 1875–1889

Wilhelmina

Vladavina: 1890–1948)

Nominala: 10 nizozemskih guldnov

Kovani: 1892, 1895, 1897–1898, 1911–1913, 1917, 1925–1927, 1932–1933

2.4 Zlati naložbeni kovanci Avstro-Ogrske

Cesar Franc Jožef I.* (1830–1916) je leta 1892 uvedel zlato podlago in novo denarno enoto – krono. Do leta 1905 je bilo kovanih več kot 50 milijonov 10- in 20-kronskih zlatnikov. Masa kovanca 3,387 g, premer 19 mm za 10 kron in 6,775 g, premer 21 mm za 20 kron, masa zlata 3,048 g za 10 kron in 6,097 g za 20 kron, čistina 900/1000 Au.

Franc Jožef I.

Vladavina: 1848–1916

Nominala: 20 avstrijskih kron

Kovani: 1892–1905, 1908–1916

Pokov: 1915

Franc Jožef I.

Vladavina: 1848–1916

Nominala: 10 avstrijskih kron

Kovani: 1892, 1893, 1896, 1897, 1905–1906, 1908–1912

Pokov: 1912

Franc Jožef I.

Vladavina: 1848–1916

Nominala: 20 madžarskih kron

Kovani: 1892–1916

Franc Jožef I.

Vladavina: 1848–1916

Nominala: 10 madžarskih
kron

Kovani: 1892–1915

** Franz Joseph I.*

Med naložbene zlatnike Avstro-Ogrske sodijo tudi zlatniki za 4 in 8 goldinarjev. Kovani so bili v letih 1870–1892; na Dunaju za avstrijski del monarhije in v Kremnici za ogrski del. Napisi na goldinarjih so zaradi številnih jezikov v monarhiji v latinščini, razen na ogrskih, vsak narod pa je uporabljal izraz v pogovornem jeziku. Zlatniki za 4 goldinarje so redki in imajo numizmatično vrednost, če so dobro ohranjeni.

2.5 Zlati naložbeni kovanci Nemškega cesarstva

Leta 1871, po prusko-francoski vojni, so se do takrat samostojne države združile v Nemško cesarstvo pod pruskim vodstvom. Vse pridružene države so kovalе zlatnike po isti novčni meri, naložbeni zlatniki pa so bili kovanci za 20 mark vseh treh cesarjev. Enotni podatki za zlatnike so: masa kovanca 7,965 g, masa zlata 7,165 g, čistina 900/1000 Au, premer 22,5 mm.

Wilhelm I.

Vladavina: 1871–1888

Nominala: 20 nemških
mark

Kovani: 1874–1888

Friedrich III.

Vladavina: 1888

Nominala: 20 nemških
mark

Kovani: 1888

Wilhelm II.

Vladavina: 1888–1918

Nominala: 20 nemških
mark

Kovani: 1888, 1889,
1890–1913, 1913–1915

2.6 Zlati naložbeni kovanci Ruskega cesarstva

Na začetku vladanja carja Nikolaja II. (1894–1917) je bila izvedena monetarna reforma. Masa zlatnikov je bila zmanjšana. Kovani so bili zlatniki za 5 rubljev, 7,5 rublja (enak 20 frankom Latinske denarne unije), 10 in 15 rubljev. Čistina zlatnikov je 900/1000 Au. Vsi kovanci imajo lahko tudi numizmatično vrednost.

Masa kovanca: 12,9039 g
Masa zlata: 11,6135 g
Premier: 24,4 mm
Nominala: 15 rubljev
Kovani: 1897

Masa kovanca: 8,6026 g
Masa zlata: 7,7423 g
Premier: 22,6 mm
Nominala: 10 rubljev
Kovani: 1898–1904, 1906, 1909–1911

Masa kovanca: 6,4516 g
Masa zlata: 5,8100 g
Premier: 21,3 mm
Nominala: 7,5 rublja
Kovani: 1897

Masa kovanca: 4,3013 g
Masa zlata: 3,8712 g
Premier: 18,3 mm
Nominala: 5 rubljev
Kovani: 1897–1904, 1906–1907, 1909–1911

2.7 Zlati naložbeni kovanci Združenih držav Amerike

Kovanec z nominalo 10 ameriških dolarjev je bil prvič kovan leta 1795. Do leta 1933 je bila osnovna enota Eagle, vredna 10 dolarjev. Kovanec z nominalo 20 dolarjev je bil torej še enkrat težji, zato so ga poimenovali Double Eagle. Prvi zlatnik je bil kovan leta 1849, in sicer v samo dveh primerkih kakovosti *proof*, kar je povezano s kalifornijsko zlato mrzlico. V redni proizvodnji so jih kovali med letoma 1850–1933. V obdobju 1795–1929 so ZDA kovale kovance Half Eagle z nominalo 5 dolarjev. Zlatniki so izdelani iz zlitine 900/1000 Au in 100/1000 Cu.

Znameniti Akt o zlatih rezervah (Gold Reserve Act), ki ga je ameriški kongres sprejel leta 1933, določa enotno ceno zlata 35 dolarjev za trojsko unčo. S tem je bila enota Eagle ukinjena. Zlatniki* lahko poleg naložbene vrednosti dosegajo tudi zbirateljsko.

Double Eagle / Coronet Head

Masa kovanca: 33,436 g

Masa zlata: 30,092 g

Premier: 34 mm

Nominala: 20 ameriških
dolarjev

Kovani: 1849–1866

Double Eagle / S. Gaudens**

Masa kovanca: 33,436 g

Masa zlata: 30,092 g

Premier: 34 mm

Nominala: 20 ameriških
dolarjev

Kovani: 1907–1908***

Eagle / Indian Head

Masa kovanca: 16,718 g

Masa zlata: 15,046 g

Premier: 27 mm

Nominala: 10 ameriških
dolarjev

Kovani: 1908–1916, 1920,
1926, 1930, 1932–1933

Eagle / Coronet Head

Masa kovanca: 16,718 g

Masa zlata: 15,046 g

Premier: 27 mm

Nominala: 10 ameriških
dolarjev

Kovani: 1866–1907

Half Eagle / Indian Head

Masa kovanca: 8,359 g

Masa zlata: 7,523 g

Premier: 21,6 mm

Nominala: 5 ameriških dolarjev

Kovani: 1908–1916, 1929

Half Eagle / Coronet Head

Masa kovanca: 8,359 g

Masa zlata: 7,523 g

Premier: 21,6 mm

Nominala: 5 ameriških dolarjev

Kovani: 1866–1908

* Predstavljamo najpogostejše ameriške kovance v Evropi.

** Avtor idejnega osnutka je Augustus Saint Gaudens.

*** 1907–1908 brez ter v obdobjih 1908–1916 in 1920–1933 z motom In God We Trust.

2.8 Zlati naložbeni kovanec Južnoafriški Rand - South African Rand

Po osamosvojitvi leta 1961 je Republika Južna Afrika uvedla novo denarno enoto rand. Med letoma 1961 in 1983 sta kovana zlatnika v vrednosti enega in dveh randov. Na sprednji strani kovanca je upodobljen Johan Anthoniszoon van Riebeeck (1619–1677), ustanovitelj nizozemske kolonije (Cape Town), na hrbtni strani pa je upodobljena afriška divja koza. Na kovancu sta izpisani tudi letnica kovanja in čistina zlata.

Masa kovanca: 3,9940 g

Masa zlata: 3,6608 g

Premier: 19 mm

Nominala: 1 rand

Masa kovanca: 7,9881 g

Masa zlata: 7,3217 g

Premier: 21 mm

Nominala: 2 randa

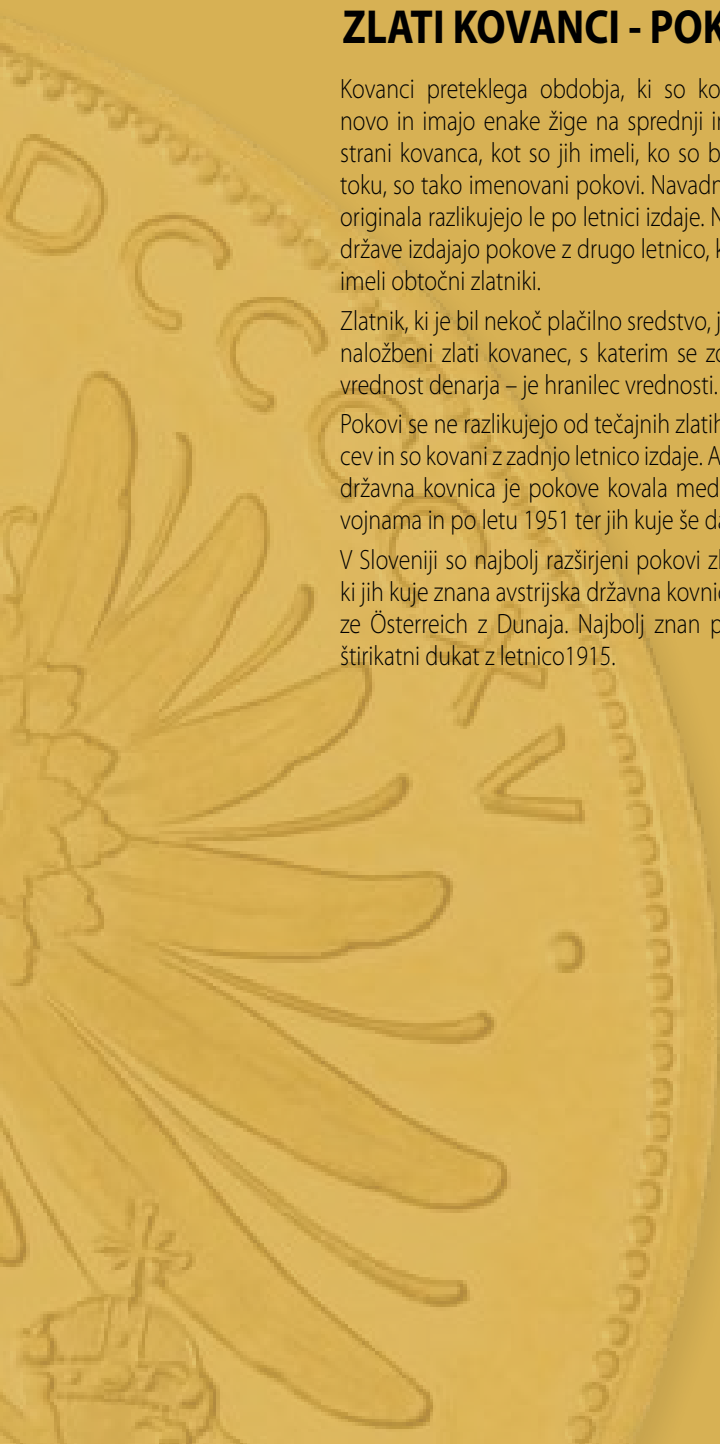
ZLATI KOVANCI - POKOVI

Kovanci preteklega obdobja, ki so kovani na novo in imajo enake žige na sprednji in hrbtni strani kovanca, kot so jih imeli, ko so bili v obtoku, so tako imenovani pokovi. Navadno se od originala razlikujejo le po letnici izdaje. Nekatere države izdajajo pokove z drugo letnico, kot so jo imeli obtočni zlatniki.

Zlatnik, ki je bil nekoč plačilno sredstvo, je postal naložbeni zlati kovanec, s katerim se zdaj meri vrednost denarja – je hranilec vrednosti.

Pokovi se ne razlikujejo od tečajnih zlatih kovancev in so kovani z zadnjo letnico izdaje. Avstrijska državna kovnica je pokove kovala med obema vojnama in po letu 1951 ter jih kuje še danes.

V Sloveniji so najbolj razširjeni pokovi zlatnikov, ki jih kuje znana avstrijska državna kovnica Münze Österreich z Dunaja. Najbolj znan pokov je štirikatni dukat z letnico 1915.

3.1 Pokovi goldinarjev

Goldinar je novčna enota, ki je označevala vrsto kovancev. To je bil zlati kovanec, ki je ime dobil po nemškem prevodu latinskega imena Aureus in je bil vrstnik florina (Firence) in dukata (Benetke). V 16. stoletju so začeli kovati goldinarju enakovreden srebrni kovanec. Denarni sistem se je z leti spreminjal in v času Avstro-Ogrske je bil srebrni goldinar, vreden 100 krajcarjev. Zanimivo je, da je Jakob Aljaž za pet goldinarjev kupil vrh Triglava in Kredarico in ju tako v tedanji Avstro-Ogrski ohranil Slovencem. Zlata kovanca, ki ju je Avstro-Ogrska uporabljala za trgovanje z državami Latinske denarne unije, kujejo z letnico 1892 in čistino 900/1000 Au.

Masa kovanca: 6,4516 g
Masa zlata: 5,8065 g
Premier: 21 mm
Nominala: 8 goldinarjev

Masa kovanca: 3,2258 g
Masa zlata: 2,9033 g
Premier: 19 mm
Nominala: 4 goldinarji

3.2 Pokovi enkratnih in štirikratnih dukatov

Vsi novejši kovanci imajo prvotni motiv iz leta 1872 in vtisnjeno zadnje leto kovanja 1915. Čistina zlata je 986/1000. Na območju nekdanje Avstro-Ogrske so ti kovanci, v žargonu imenovani tudi cekini, med najbolj prodajanimi v Sloveniji.

Masa kovanca: 13,9636 g
Masa zlata: 13,7696 g
Premier: 39,5 mm
Nominala: 4 dukati

Masa kovanca: 3,4909 g
Masa zlata: 3,4424 g
Premier: 19,75 mm
Nominala: 1 dukat

3.3 Pokovi zlatnikov kronske veljave

Avstrijska državna kovnica Münze Österreich kuje 10-kronske zlate kovance z letnico 1912 in 20- ter 100-kronske zlate kovance z letnico 1915. S tem so nekdaj precej redki kovanci postali povsem običajni zlatniki. Kovanci so čistine 900/1000 Au.

Masa kovanca: 33,8753 g

Masa zlata: 30,4878 g

Premjer: 37 mm

Nominala: 100 kron

Masa kovanca: 6,7751 g

Masa zlata: 6,0976 g

Premjer: 21 mm

Nominala: 20 kron

Masa kovanca: 3,3875 g

Masa zlata: 3,0488 g

Premjer: 19 mm

Nominala: 10 kron

ZLATE NALOŽBENE PALICE
in DOLOČANJE CENE ZLATA -
Gold Fixing
Spot Gold Bullion Price

4.1 Zlate naložbene palice

Področje plemenitih kovin v Sloveniji ureja Zakon o izdelkih iz plemenitih kovin. Urad Republike Slovenije za meroslovje Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo je pooblaščen za izvajanje nadzora dobaviteljev plemenitih kovin.

Družba Moro trguje z zlatimi palicami, kovanimi in ulivanimi v kovnici Argor Heraeus v Švici, ki je:

- ena od petih kovnic, ki jo je akreditiral London Bullion Market Association (LBMA) za opravljanje rafinacij palic in določanje najvišjega svetovnega standarda Good Delivery,
- lastnica licence »trade, melter, assayer«, ki jo je podelil švicarski urad za kontrolo plemenitih kovin METAS, in lastnica zaščitne znamke Melter Assayer,
- akreditirana dobaviteljica plemenitih kovin LBMA – London, borz TOCOM – Tokyo, NYMEX/COMEX – New York, LME – London, DMCC – Dubaj,
- akreditirana kot testni laboratorij za analize plemenitih kovin in njihovih spojin s strani švicarskega akreditacijskega servisa SAS.

Standard Good Delivery je najvišji standard kakovosti zlatih palic. Pravila določa stanovsko združenje LBMA iz Londona za zlate palice Good Delivery Bars, mase 12,4 kg (400 trojskih unč), ki jih kupujejo kovnice za izdelavo naložbenih palic. LBMA opravlja tudi inšpekcijski nadzor v kovnicah.

Zlate palice imajo oznake:

- ime kovnice (v družbi Moro Argor Heraeus in Münze Österreich)
- čistina zlata 999,9
- masa palice 1, 2, 5, 10, 20, 31,1035 (trojska unča), 50, 100, 250, 500 in 1000 g
- žig licenčnega laboratorija (žig Melter Assayer je last kovnice Argor Heraeus)
- serijska številka palice

Znane kovnice s standardom Good Delivery so Heraeus iz Nemčije, PAMP iz Švice, Valcambi iz Švice, Umicore iz Belgije, Johnson Matthey iz ZDA in druge. Standard Good Delivery zagotavlja mednarodno likvidnost zlatih palic v bankah in pri trgovcih. Argor Heraeus kuje tudi zlate palice za kovnico Münze Österreich z Dunaja, zato ima tudi palice z oznako omenjene kovnice standard Good Delivery.

World Gold Council je družbo MORO potrdil in uradno priznal kot kredibilnega trgovca z zlatom, edino v jugovzhodni Evropi.

4.2 Določanje cene zlata

Londonski fiksing - Gold Fixing

Cena zlata se določa na podlagi telefonske konference med petimi glavnimi člani – Deutsche Bank, HSBC, Societe Generale, ScotiaMocatta in Barclays Capital. Ustanovni člani pa so: N M Rothschild & Sons, Mocatta & Goldsmid, Samuel Montagu & Co., Pixley & Abell in Sharps & Wilkins. Ceno zlata določajo dvakrat na dan – to je tako imenovani dopoldanski (AM) in popoldanski (PM) londonski fiksing – v ameriških dolarjih, britanskih funtih in evrih. Prvič v zgodovini so ga izvedli 12. septembra 1919. Kupci in prodajalci trgujejo na podlagi vnaprej napovedanih naročil o nakupu in prodaji.

O ceni zlata se glede na ponudbo in povpraševanje pogaja vseh pet članic. Predmet pogajanj so zlate palice Good Delivery Bars mase 400 trojskih unč ali 12,4 kg tako dolgo, dokler člani fiksinga ne uskladijo cene. Najpogosteje opravljajo nakupe prek londonskega fiksinga centralne in poslovne banke ter kovnice. Trgovci prek londonske borze trgujejo redko. Naložbeniki pa kupujejo manjše naložbene palice, do 1000 g, in želijo, da je cena zlatega *bulliona* pred nakupom znana.

Popoldanski londonski fiksing se uporablja za izdelavo grafičnega prikaza cen.

Trenutna cena zlata na borzi - Spot Gold Bullion Price

Poslovne banke in trgovci pri trgovanju spremljajo trenutno ceno zlata (Spot Gold Bullion Price) na borzi, ki je v času trgovanja odprta. Štiriindvajseturno ceno zlata v ameriškem dolarju določajo borze v New Yorku, Sidneyju in Hongkongu. Cenik družbe Moro je vezan na svetovno borzo, ki je v času trgovanja odprta in kupcem ponuja realno ceno čistega zlata (Bullion) v realnem času.

Današnja tehnologija naložbeniku omogoča, da lahko vsak trenutek preveri borzno ceno zlata, ceno zlate palice ali zlatnika, ki ga želi kupiti.

The background of the page is a collage of gold coins. The most prominent coin at the top is a Yugoslavian 50 Dinar coin from 1985, featuring a stylized eagle and the text 'JUGOSLAVSKA REPUBLIKA' and '50 DINARA'. Below it, partially visible, is a coin with a coat of arms. In the foreground, there is a detailed gold coin depicting the Virgin Mary holding the Christ Child, with the text 'PATRONA' and 'MAGNI' visible. The entire image has a warm, golden-yellow color scheme.

**ZLATNIKI NUMIZMATIČNE
VREDNOSTI**

Zlatniki od antike do danes

Z zbiranjem kovancev se po pričevanju tedanjih virov srečamo že v antiki. Na podlagi tega lahko sklepamo, da so nekateri vladarji in bogati posamezniki zbirali kovance preteklih obdobij in jih zaradi njihove lepote, umetniških upodobitev in kovinske vrednosti uvrščali v svoje zbirke.

Iz istih razlogov kot v antiki so kovance zbirali tudi v srednjem veku. Pri tem jih je večinoma vodil estetski videz kovancev, napise in likovne enote pa so si v želji, da bi v kovancih videli odsev nekdanje zgodovine in mitologije, razlagali po svoje – velikokrat napačno.

V renesansi se je zanimanje za numizmatiko močno povečalo. Kovance so zbirali tudi evropski monarhi, ki so v antičnih vladarjih videli svoj vzor. Marsikatera njihova zbirka je postala osnova današnjih nacionalnih zbirk.

Na Slovenskem smo imeli od baroka pa do polpretekle dobe vrsto izjemnih mož, ki so se ukvarjali tudi z numizmatiko. Baron Janez Vajkard Valvasor (1641–1693) je imel na gradu Bogenšperk zbirko z več tisoč kovanci. Anton Tomaž Linhart (1756–1795) je antične kovance uporabljal tudi kot vir za pisanje prve zgodovine Slovencev. Valentin Vodnik (1758–1819) je imel skrbno urejeno zbirko kovancev, najdenih na slovenskem ozemlju. Žal se nobena od zbirk ni ohranila.

Najstarejša muzejska ustanova na današnjem slovenskem ozemlju je Narodni muzej Slovenije, ki so ga 15. oktobra 1821 ustanovili Kranjski deželni stanovi. V Numizmatičnem kabinetu hrani vrsto kovancev in medalj, pomembnih za naš narod.

Prihodnje leto bo minilo 70 let od ustanovitve Slovenskega numizmatičnega kluba, katerega naslednik je današnje Numizmatično društvo Slovenije. Kljub vzponom in padcem društvo danes deluje uspešno. Izdaja publikacije, ima knjižnico, prireja mednarodna srečanja in sodeluje s sorodnimi društvi, Banko Slovenije in muzeji. Temeljna naloga društva je vzgajati zbiralce v numizmatike, negovati in razvijati numizmatiko ter skrbeti, da ta plemenita kulturna zvrst ostane prisotna v kulturni in zgodovinski zavesti naroda. Delo sloni na strokovnosti posameznikov, radi pa bi pritegnili tudi mlade člane.

Žal današnji čas ni naklonjen numizmatiki. Republika Slovenija je leta 2008 podprala vse zasebne zbirke kovancev, starejših od 100 let. Nesmiselnemu zakonu, ki mu ni para v državah EU, s peticijo na ustavno sodišče ostro nasprotujemo numizmatiki, z njim pa se ne strinja tudi velik del strokovne javnosti. Zakona sicer še ne izvajajo, ampak škoda je bila že narejena, njene posledice pa je težko oceniti.

Področje zbiranja kovancev je neskončno. Zbiramo lahko denar neke države, obdobja ali kovance z različnimi motivi. Lahko se odločamo za različne oblike kovancev, v svojo zbirko lahko uvrščamo novce različnih kovin, bakrene, srebrne, zlate, dvokovinske ali barvne. Pomembno pri tem je, da nam je zbiranje v veselje in da je to konjiček, ki ga jezdi zbiratelj in ne nasprotno.

Bogdan Kandus,

član Numizmatičnega društva Slovenije

Veda o zbiranju in proučevanju kovancev ter medalj je numizmatika. Klasična numizmatika kovanice obravnava kot vir politične in ekonomske zgodovine za svojo kronologijo. Pomaga tudi pri proučevanju grboslovja, starih napisov, jezikoslovja in umetnostne zgodovine. Raziskuje vrednost denarja v različnih obdobjih, njegovo kupno moč in pravne podlage glede na kovanje pri različnih narodih in v določenih zgodovinskih obdobjih.

Začetki zbiranja so veliko starejši od definicije numizmatike, ki so jo začeli znanstveno pojmovati šele v drugi polovici 18. stoletja, začetki zbiranja kovancev pa segajo še v antični čas. Kantonalni muzej v Lausanni v Švici hrani 70 rimskih zlatnikov, ki so jih med obema vojnoma pri izkopavanju v Vidyju našli sistematično razporejene v vili bogatega Rimljana. Take najdbe so redke, veliko pogostejše so zakladne najdbe naključno zbranih kovancev, ki so jih lastniki kot naložbo za svojo varnost pred pretečo nevarnostjo zaupali zemlji in se pozneje niso vrnili, da bi jih izkopali. Zakop dragocenosti je bil v antiki in srednjem veku najbolj razširjen način skrivanja premoženja.

Zlatnik rimskega cesarja Hadrijana (117–38) kot so ga našli v Vidyju.

Hadrijan
Vladavina: 117–38
Masa kovanca: 7,28 g
Premjer: 20 mm

Av : IMP(ERATOR) CAESAR TRAIAN(VS) HADRIANVS AVG(VSTVS), cesarjev portret obrnjen v desno. Na glavi ima lovorjev venec, čez oklep pa ogrnjen paladumentum, škrlatno rdeč cesarski plašč.

Rv : P(ONTIFEX) M(AXIMVS) TR(IBVNICIA) P(OTESTATE) CO(N)S(VL) III. Genius, zaščitnik cesarjevega razuma stoji v levo, legenda pa navaja cesarjeve službe vrhovnega svečenika, ljudskega tribuna in konzula.

** Av – sprednja stran kovanca, Rv – hrbtna stran kovanca.*

V antiki in srednjem veku so denar kovali ročno, z novim vekom, ki ga zaznamujejo obdobje humanizma in renesanse ter odkritje Amerike (1492), pa so postopoma prešli najprej na mehansko in pozneje na strojno kovanje denarja. Ker so vladarji sosednjih držav z medsebojnimi dogovori dosegli poenotenje načel, veljavnih za kovanje denarja, je bila odpravljena fevdalna razdrobljenost denarstva. Uveden je bil večji monetarni red, denar pa je s tem izgubil pestrost in raznolikost.

Iz obdobja humanizma in renesanse je kot zbiralec kovancev znan italijanski pesnik Francesco Petrarca (1304–1374), čigar zgled so posnemali številni imenitniki in vladarji.

Geografska odkritja so bila za Evropo začetek naglega razvoja na vseh področjih. V 17. stoletju so se v Evropi pojavili prvi uradni bankovci, leta 1656 je parlament švedski državni banki dovolil izdajanje papirnatega denarja. V tem času so na današnjem slovenskem ozemlju krožili srebrniki in zlatniki posvetnih in cerkvenih gospodov, ki so vladali našim deželam. Zlatniki so bili po kakovosti večinoma enakovredni, poleg avstrijskih kovnic pa so prihajali tudi z območja današnje Italije, takratne ogrske kovnice

Kremnica (danes Republika Slovaška) in Rimsko-nemškega cesarstva. Zato je bilo njihovo poimenovanje zelo različno: cekini (po italijanski besedi zecca = kovnica), dukati po zadnji besedi legende na hrbtni strani beneškega dukata, devičar ali šmarni dukat po sliki Device Marije na ogrskem zlatniku in florin (florino) po liliji, znaku Firenc (italijansko fiore = cvetlica, roža).

Beneški dukat, dož Alvise Mocenigo (1723–1732).

Alvise Mocenigo
Vladavina: 1723–1732
Masa kovanca: 3,49 g
Čistina: 999/1000 Au
Premjer: 21 mm

Av: Sv. Marko, zaščitnik Benetk predaja klečečemu dožu zastavo.

Rv: Kristus v Mandorli (svetniškem siju). Napis na kovancu Sit tibi Christe datus quem regis iste ducatus.

Šmarni dukat, Marija Terezija (1740–1780).

Marija Terezija
Vladavina: 1740–1780
Masa kovanca: 3,49 g
Čistina: 986/1000 Au
Premjer: 21 mm

Av: Marija Terezija po šegi ogrskih kraljev stoji in drži vladarsko jabolko in žezlo.

Rv: Devica Marija z detetom kot zaščitnica Ogrske. Pod podobo, po kateri je dukat dobil ime, je ogrski grb.

Kovancev z numizmatično vrednostjo je nešteto. V publikaciji predstavljamo nekaj znanih zlatnikov, da boste poleg naložbene vrednosti prepoznali tudi numizmatično.

Numizmatično vrednost opredeljujejo: ustreznost ohranjenosti kovanca, redkost, zgodovinske okoliščine in trend zbiranja.

Med numizmatiko prištevamo zlatnike z nizko naklado, med pogostejšimi so kovno novi (niso bili v obtoku) ali odlično ohranjeni. Zadnji so bili v obtoku le kratek čas in ne kažejo očitnih znakov obrabe. Pri vseh kovancih je odločujoči dejavnik njihova ohranjenost (mednarodna pravila). Redkost kovanca, ki je slabo ohranjen, sama po sebi še ni pogoj za visoko ceno.

Zlatnike prodajajo tudi avkcijske hiše. Kupec na doseženo ceno plača še provizijo (običajno 15 odstotkov). Pri zlatnikih, kjer izklicna cena presega 80 odstotkov *bullion* vrednosti kovanca, kupec poleg provizije plača še davek na dodano vrednost.

5.1 Denar Habsburške monarhije po letu 1800

Glavna denarna enota je bil do leta 1857 srebrni tolar, ki se je delil na 60 krajcarjev. Zamenjal ga je decimalni sistem z novo osnovno enoto, goldinarjem (1 goldinar = 100 krajcarjev). Istočasno so bili v obtoku tudi zlatniki za en in štiri dukate. Iz gospodarskih razlogov je Avstro-Ogrska leta 1892 uvedla zlato podlago in denarno enoto krono (1 krona = 100 vinarjev). Goldinarji so določen čas še ostali v obtoku. Dve kroni sta bili vredni en goldinar. Do konca monarhije so bili poleg drobiža za 1, 2, 10 in 20 vinarjev kovani srebrniki za 1, 2 in 5 kron ter zlatniki za 10, 20 in 100 kron. Za trgovanje z Vzhodom so še naprej kovali enkratne in štirikratne dukate, promet z državami Latinske denarne unije pa je potekal z zlatimi goldinarji (4 in 8 goldinarjev), ki jih je država kovala od leta 1870 do 1892 in so ustrezali vrednosti 10 in 20 frankov.

Ferdinand I.
Vladavina: 1835–1848
Nominala: 4 dukati
Kovani: 1837–1848

Franc Jožef I.
Vladavina: 1848–1916
Nominala: 4 dukati
Kovani: 1852–1859,
1860–1865

Franz I.
Vladavina: 1792–1835
Nominala: 1 dukat
Kovani: 1792–1835

** Kovanci imajo podatke kot že opisani avstrijski dukati (čistina, masa, premer) in predstavljajo vladarje, ki so v 19. stoletju vladali tudi Slovincem.*

5.2 Jugoslovanski zlatniki

Zlatnik Kraljevina SHS je bil kovan v Parizu po novčni meri Latinske denarne unije v nakladi milijon kovancev.

Aleksander I.
Vladavina: 1921–1934
Nominala: 20 dinarjev
Premjer: 21 mm
Kovani: 1925

Zlatnik s portretom kralja Aleksandra I. in kraljice Marije. Kraljevina Jugoslavija je kovala štirikratne (1931–1933) in enkratne dukate (1931–1934) po vzoru avstrijskih dukatov, iste čistine, mase in premera.

Aleksander I. in kraljica Marija
Nominala: 4 dukati
Premjer: 39,5 mm
Kovani: 1931–1933

Skupina prvih **spominskih kovancev SFRJ** je bila posvečena 25. obletnici II. zasedanja AVNOJ-a in je vsebovala dva srebrnika ter štiri zlatnike.

Masa kovanca: 15,64 g
Masa zlata: 14,076 g
Čistina: 900/1000 Au
Premjer: 30 mm
Nominala: 200 dinarjev
Kovani: 1968

Spominski zlatnik, kovan v počastitev **8. svetovnega prvenstva v smučarskih poletih v Planici leta 1985**. V zbirki so trije srebrniki in opisani zlatnik. To so edini kovanci skupne države, posvečeni dogajanju v Sloveniji. Danes so redki.

Masa kovanca: 8 g
Masa zlata: 7,2 g
Čistina: 900/1000 Au
Premjer: 24 mm
Nominala: 10.000 dinarjev
Kovani: 1985

PRILOŽNOSTNI KOVanci REPUBLIKE SLOVENIJE

Republika Slovenija je po osamosvojitvi leta 1991 izdala vrsto zlatnikov, ki so posvečeni različnim dogodkom sedanjosti in obletnicam, pomembnim za našo zgodovino. Vsi kovanci so priložnostni, delijo se na spominske in zbirateljske. Spominski in zbirateljski kovanci se izdajajo ob dogodkih, ki so v koledarskem letu splošnega pomena za Slovenijo oziroma imajo širši mednarodni pomen (ZPK -1, Ur. l. RS 53/07). Po direktivi EU so naložbeni zlatniki, povpraševanje pa je pokazalo, da posebno tisti z nizko naklado precej presegajo borzno ceno zlata in jih uvrščamo med zlatnike z numizmatično vrednostjo.

Kovanci sodijo v sodobno numizmatiko, zanimanje zanje pa med zbiralci in poznavalci narašča, saj predstavljajo vrsto kulturnih, izobraževalnih, političnih, športnih, tehniških, znanstvenih, zgodovinskih in drugih dogajanj, pomembnih za naš narod.

Enotni podatki priložnostnih zlatnikov: čistina 900/1000 Au, masa kovanca 7g, masa zlata 6,3 g, premer 24 mm.

** Tolarski zlatniki so po obodu nazobčani, evrski (zbirateljski) pa so valovito nazobčani.*

Od leta 1991 do 2006 so bili kovani zlatniki s tolarsko nominalo, po letu 2008 pa Republika Slovenija po evropski zakonodaji izdaja tudi zlatnike z nominalno vrednostjo 100 evrov.

** V letu 2007 (ob uvedbi nove valute) po evropskih predpisih, razen tečajnih, ni bilo dovoljeno izdajati drugih kovancev.*

Priložnostni kovanci se delijo na spominske in zbirateljske. Vsi zlatniki so ali pa so bili uradno plačilno sredstvo na območju Republike Slovenije po njihovi nominalni vrednosti. Prodajna cena zlatnikov je bila že v izhodišču, zaradi višje vrednosti zlata, posebne obdelave in luksuznega pakiranja, višja od nominalne vrednosti.

** Prodajna cena je določena s 5. členom Zakona o PK.*

Tolarski zlatniki so bili kovani v Zlatarni Celje in slovaški državni kovnici Mincovna Kremnica, evrske zlatnike pa sta kovali nizozemska kovnica Royal Dutch Mint in finska kovnica Mint of Finland.

Zaradi ohranjanja vrednosti zlata, kulture in tradicije pričakujemo, da bo v prihodnje ena od poslovnih bank v Sloveniji začela trgovati s kovanci RS na podlagi tržne cene zlata.

Te kovance priporočamo vsem naložbenikom.

6.1 Priložnostni zlatniki s tolarsko nominalo

Prva obletnica plebiscita o samostojnosti in neodvisnosti RS

Obstajata dve različici tega zlatnika. Pri prvi je središče spirale pod kljunom ptice, pri drugi različici pa nad kljunom. Število posameznih kovanih primerkov ni znano.

Nominala: 5.000 tolarjev
Leto kovanja: 1991
Naklada: 2.000 kovancev
Avtor idejnega osnutka:
Miljenko Licul

400. obletnica bitke pri Sisku

Nominala: 5.000 tolarjev
Leto kovanja: 1993
Naklada: 2.000 kovancev
Avtor idejnega osnutka:
Danilo Riznar

300. obletnica ustanovitve Academie operosorum labacensium

Nominala: 5.000 tolarjev
Leto kovanja: 1993
Naklada: 2.000 kovancev
Avtor idejnega osnutka:
Danilo Riznar

50. obletnica ustanovitve Denarnega zavoda Slovenije

Nominala: 5.000 tolarjev
Leto kovanja: 1994
Izdelano: 2.000 kovancev
Avtorja idejnega osnutka:
Gorazd in Matjaž Učakar

1000. obletnica smrti škofa Abrahama, povezanega z Brižinskimi spomeniki

Nominala: 5.000 tolarjev
Leto kovanja: 1994
Naklada: 1.000 kovancev
Avtorja idejnega osnutka:
Gorazd in Matjaž Učakar

50. obletnica zmage nad nacizmom in fašizmom

Nominala: 5.000 tolarjev
Leto kovanja: 1995
Naklada: 1.000 kovancev
Avtorja idejnega osnutka:
Gorazd in Matjaž Učakar

100. obletnica postavitve Aljaževega stolpa

Nominala: 5.000 tolarjev
Leto kovanja: 1995
Naklada: 1.000 kovancev
Avtorja idejnega osnutka:
Dane Petek

150-letnica železnic na Slovenskem

Nominala: 5.000 tolarjev
Leto kovanja: 1996
Naklada: 1.000 kovancev
Avtorja idejnega osnutka:
Gorazd in Matjaž Učakar

100-letnica olimpijskih iger moderne dobe

Nominala: 5.000 tolarjev
Leto kovanja: 1996
Naklada: 1.000 kovancev
Avtorja idejnega osnutka:
Gorazd Vahen in Gojko Zrimšek

5. obletnica osamosvojitve

Nominala: 5.000 SIT
Leto kovanja: 1996
Naklada: 1.000 kovancev
Avtorja idejnega osnutka:
Gorazd in Matjaž Učakar

250. obletnica rojstva Žige Zoisa

Nominala: 5.000 SIT
Leto kovanja: 1997
Naklada: 1.000 kovancev
Avtorji idejnega osnutka:
*Aleš Kuder, Darja Kuder in
Arneta Vidoševič*

10. obletnica Republike Slovenije in tolarja – denarne enote samostojne Republike Slovenije

Nominala: 20.000 tolarjev
Leto kovanja: 2001
Naklada: 1.000 kovancev
Avtorji idejnega osnutka:
*Matevž Čelik, Domen Fras, MA,
Vasja Semolič / Baterija*

Svetovno prvenstvo v nogometu Koreja – Japonska 2002

Nominala: 20.000 tolarjev
Leto kovanja: 2002
Naklada: 500 kovancev
Avtorji idejnega osnutka:
*Primož Gutman, Edin Okić,
Urban Švegl, Matjaž Vodlan*

35. šahovska olimpijada Bled 2002

Nominala: 20.000 tolarjev
Leto kovanja: 2002
Naklada: 500 kovancev
Avtor idejnega osnutka:
Miljenko Licul

Evropsko leto invalidov 2003

Nominala: 25.000 tolarjev
Leto kovanja: 2003
Naklada: 300 kovancev
Avtor idejnega osnutka:
Katarina Čehovin

60. obletnica Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju

Nominala: 25.000 tolarjev
Leto kovanja: 2003
Naklada: 300 kovancev
Avtor idejnega osnutka:
Blaz Češka

250. obletnica rojstva Jurija Vege

Nominala: 25.000 tolarjev
Leto kovanja: 2004
Naklada: 300 kovancev
Avtorja idejnega osnutka:
Maja in Miljenko Licul

1000. obletnica prve pisne omembe Bleda

Nominala: 25.000 tolarjev
Leto kovanja: 2004
Naklada: 800 kovancev
Avtor idejnega osnutka:
Boštjan Gabrovšek

Zlatniki so bili izdani dvakrat: 13. aprila 2004 300 kovancev, 7. junija istega leta pa še 500. Kovan-ci se razlikujejo po zarezah na obodu, prvi jih imajo 200, drugi pa 150.

100-letnica slovenskega filma

Nominala: 25.000 tolarjev
Leto kovanja: 2005
Naklada: 1.000 kovancev
Avtor idejnega osnutka:
Matjaž Učakar

100. obletnica ustanovitve Slovenske sokolske zveze

Nominala: 25.000 tolarjev

Leto kovanja: 2005

Naklada: 1.000 kovancev

Avtor idejnega osnutka:

Matjaž Učakar

250. obletnica rojstva dramatika Antona Tomaža Linharta

Nominala: 25.000 tolarjev

Leto kovanja: 2005

Naklada: 1.000 kovancev

Avtorja idejnega osnutka:

Maja in Miljenko Licul

150. obletnica rojstva pesnika Antona Aškerc

Nominala: 25.000 tolarjev

Leto kovanja: 2005

Naklada: 1.000 kovancev

Avtor idejnega osnutka:

Julija Zornik

6.2 Priložnostni zlatniki z evrsko vrednostjo

250. obletnica rojstva Valentina Vodnika

Nominala: 100 evrov

Leto kovanja: 2008

Naklada: 2.000 kovancev

Avtorja idejnega osnutka:

Maja in Miljenko Licul

Predsedovanje Evropski uniji

Nominala: 100 evrov
Leto kovanja: 2008
Naklada: 5.000 kovancev
Avtor idejnega osnutka:
Gorazd Učakar

Zlatniki so bili izdani dvakrat: 3. januarja 2008 v nakladi 2000 kovancev, 14. aprila pa še 3000.

100. obletnica rojstva slikarja Zorana Mušiča

Nominala: 100 evrov
Leto kovanja: 2009
Naklada: 6.000 kovancev
Avtorja idejnega osnutka:
Domen Fras in Maja B. Jančič

100. obletnica prvega poleta z motornim letalom na Slovenskem

Nominala: 100 evrov
Leto kovanja: 2009
Naklada: 6.000 kovancev
Avtor idejnega osnutka:
Gorazd Učakar

Svetovno prvenstvo v poletih v Planici

Nominala: 100 evrov
Leto kovanja: 2010
Naklada: 5.000 kovancev
Avtor idejnega osnutka:
Gorazd Učakar

Ljubljana – svetovna prestolnica knjige

Nominala: 100 evrov
Leto kovanja: 2010
Naklada: 4.000
Avtor idejnega osnutka:
Matija Marinko

ZLATE MEDALJE

Naložbeniki v slovenskem prostoru ne razlikujejo med pojmom medalja in naložbeni kovanec. Zlate medalje ne sodijo med naložbeno zlato, so brez nominalne vrednosti in za izplačilo vrednosti zlata imetnik nima zagotovila,« pravita ugledna profesorja ljubljanske Filozofske fakultete prof. dr. Marko Stabej in prof. dr. Igor Saksida.

Medalja je navadno okrogla, kovancu podobna kovinska ploščica z reliefno podobo na obeh straneh. Poznamo ulite in kovane medalje. Izdelali in podeljevali so jih za pomembne dogodke ali pomembnim osebnostim ob jubilejih ali kot priznanja.

Kot kovino za izdelavo medalj poznamo v glavnem baker in njegove zlitine, tudi cink in železo, med plemenitimi kovinami pa srebro in zlato.

V antiki med kovancem in medaljo ni bilo velike razlike. Kovanci so bili namenjeni obtočju, medalje pa je vladar v znak priznanja podeljeval različnim dostojanstvenikom in vojaškim poveljnikom za njihove zasluge.

Pravi razmah so medalje doživele v obdobju renesanse. Portretne medalje iz tega obdobja zaradi svoje lepote in umetniškega vtisa dosegajo izjemno visoke cene.

V zbirkah zasebnikov je zelo veliko zlatih medalj, ki so bile izdane v nekdanji Jugoslaviji s podobo Tita, čistine 900/1000 Au. Po direktivi EU niso naložbeno zlato, zato se odkupujejo po nižji ceni od borzne vrednosti zlata.

Zbiralec zlatih kovancev je veliko več kot zbiralec medalj. Za Slovence zelo pomembni medalji sta bili kovani v času protireformacije.

Ferdinand, avstrijski nadvojvoda, kasnejši rimsko-nemški cesar Ferdinand II. (1619–1637)

Zlata medalja mase 14-kratnega dukata (48,8 g), kovanega leta 1600 v Gradcu. Unikatna medalja je bilo darilo Kranjskih deželnih stanov vladarju ob poroki z Marijo Ano Wittelsbaško.

Na sprednji strani medalje je portret nadvojvode Ferdinanda z vsemi njegovimi naslovi. Na hrbtni strani pa sta družinska grba - Ferdinandov, avstrijski (levo) in nevestin, bavarski (desno). Spodaj je grb Vojvodine Kranjske.

Slika medalje v bakrorezu je tudi v originalni izdaji Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske. Medaljo je kot eno najdražjih odkupil Narodni muzej Slovenije.

Tomaž Hren, knezoškof ljubljanski (1630–1697)

Zlata medalja v masi 3-kratnega dukata, kovana ob njegovem posvečenju za ljubljanskega škofa.

Sprednja stran medalje prikazuje škofa v talarju, kako po s trnjem posuti poti nosi velik križ. Pred njim na oblaku lebdi angel s palmovo vejico v desnici, z levico pa mu podaja krono.

Zlata medalja Franca Andreja Šega, narejena za najboljše dosežke pri vzreji konj

Novomeščan Franc Andrej Šega (1711–1787), ki je deloval na dvoru bavarskega volilnega kneza Maksimilijana III. Jožefa, je bil eden najboljših medaljerjev 18. stoletja.

Na sprednji strani medalje je portret kneza, obrnjenega v desno. Ima dolge, kodraste lase, spete na zatilju. Čez oklep ima plašč iz hermelina s sponko, odlikovanje in red zlatega runa. Na hrbtni strani je podoba konja in letnica 1771.

** Vse tri medalje hrani Narodni muzej Slovenije.*

Viri in literatura:

- SCHÖN, Günter & Gerhard: Welt Münzkatalog, 20.& 21. Jahrhundert 1900-2009. München, 2009.
- BRUCE, R. Colin II in MICHAEL, Thomas: Standard catalog of world coins 1801-1900. USA, 2006
- CUHAJ, George in MICHAEL, Thomas: 2010 Standard catalog of world coins, 2010-Date. USA, 2009
- THE INDUSTRY CATALOGUE OF GOLD BULLION COINS, Grendon International Research Pty Ltd, East Fremantle 1999, Australia
- The United States Mint, www.usmint.gov
- The Royal Mint, www.royalmint.com
- The South African Mint, samint.co.za
- Royal Canadian Mint, www.mint.ca
- The Perth Mint Australia, www.perthmint.com.au
- China Gold Coin, www.chngc.net
- Argor Heraeus, Švica
- Münze Österreich, Avstrija
- Banka Slovenije
- International Organization for Standardization [online]. ISO 4217 currency and funds name and code elements. <http://www.iso.org>
- Slovar slovenskega knjižnega jezika [online]. <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>
- Jastram, Roy. The Golden Constant: The English and American Experience 1560-1976. New York, New York: John Wiley & Sons, 1977, World Gold Council
- The Case For Gold, rep. Ron Paul, Lewis Lehrman, The Ludwig von Mises Institute, Alabama 2007
- Preserving Wealth in an Age of Uncertainty, World Gold Council,
- Ron Paul, Gold, Peace and Prosperity, 1981
- Andrej Šemrov, Od brona do evra, Ljubljana 2007
- Dragocenosti Narodnega muzeja Slovenije, izdal Narodni muzej Slovenije, Ljubljana 2007
- Veliki slovenski leksikon, Ljubljana 2003, Numizmatika
- Prof. dr. Peter Kos, Numizmatika na Slovenskem, Zgodovinski oris, Numizmatični vestnik št. 13, Ljubljana 1985
- www.royal.gov.uk
- Arhiv družbe Moro

Zlato je kot znanje, nikoli ne izgubi vrednosti.

Z nakupom zlata v družbi Moro donirate mednarodnim
šolam IB v Sloveniji.

www.morofoundation.org

IBAN: SI56 2900 000 55735 378, SWIFT: BACXSI22

ZLATO, NALOŽBA ŽIVLJENJA

Avtorja: **Irena Moro
Bogdan Kandus**

Lektorica: **Tea Konte**

Besedila uredile: **Barbara Režek
dr. Valerija Babij
Anja Babij**

Fotografije: **Peter Marinšek
Arhiv Moro
Künker, Nemčija
Numizmatični kabinet
Narodnega muzeja Slovenije**

Oblikovanje: **Peter Stanislav Hafner**
stane.hafner@siol.net

Tisk: **za Delo, d. d.,
Grafično podjetje Schwarz, d. o. o.**

Založnik: **Zavod za varnostne strategije pri
Univerzi Maribor**

Naklada: **75.000 izvodov**

Ljubljana 2010

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

737.1.669.21

MORO, Irena

Zlato, naložba življenja / Irena Moro, Bogdan Kandus ;
[fotografije Peter Marinšek ... et al.]. - Maribor : Zavod za
varnostne strategije, 2010

ISBN 978-961-269-362-6

1. Kandus, Bogdan

253504768

Standardne mere in mase, ki so odtisnjene na palicah:

	Masa	Dolžina	Širina	Debelina
1.	100 g	49,7 mm	28,5 mm	3,9 mm
2.	50 g	49,7 mm	28,5 mm	2,0 mm
3.	20 g	40,4 mm	23,3 mm	1,3 mm
4.	1 unča	40,4 mm	23,3 mm	1,75 mm
5.	10 g	31,5 mm	18,5 mm	1,0 mm
6.	5 g	23,0 mm	14,0 mm	1,0 mm
7.	2 g	19,0 mm	11,5 mm	0,6 mm
8.	1 g	15,0 mm	8,7 mm	0,5 mm
9.	1000 g	116,5 mm	51,0 mm	9,5 mm
10.	500 g	91,0 mm	41,0 mm	7,6 mm
11.	250 g	50,0 mm	30,5 mm	9,0 mm
12.	100 g	44,0 mm	26,0 mm	4,5 mm
13.	10 Tol	40,0 mm	26,0 mm	5,5 mm

MORO®

MORO & KUNST d.o.o.

Dunajska cesta 156, WTC
1000 Ljubljana, Slovenija
moro@moro.si

www.moro.si

9 789612 693626

Trgovanje z naložbenim zlatom in drugimi plemenitimi kovinami